

Studium Europy Wschodniej UW
(przy wsparciu Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ RP)

I

Międzynarodowa Konferencja Naukowa

POLACY NA UKRAINIE

historia – terażniejszość – przyszłość

Materiały i wnioski dla polskiej polityki zagranicznej

PRZEMYSŁ

21-23 listopada 2024 r.

DZIEŃ I – 21 listopada 2024 r. – czwartek

Przyjazd i zakwaterowanie uczestników w hotelu „Accademia”, Wybrzeże Marszałka Józefa Piłsudskiego 4.

14.00 – oficjalne otwarcie konferencji /w sali Przemyskiej Biblioteki Publicznej, ul. Grodzka 8/

Głos zabierają: Jan Malicki, *Studium Europy Wschodniej UW*, Andrzej Dera, *Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP*, Anna Sochańska, *Dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ*, Maciej Waltoś, *Dyrektor Przemyskiej Biblioteki Publicznej im. Ignacego Krasickiego*

Konferencji w gmachu Przemyskiej Biblioteki Publicznej towarzyszy wystawa prof. Stanisława Stępnia pt. Powstańcy styczniowi w Przemysłu

---

14.30 – 15.15 – Wykład inauguracyjny: prof. dr hab. Henryk Stroński, *Odrodzenie Polaków w niepodległej Ukrainie: próba bilansu*

15.30-16.30 – panel ekspercki: Współczesne wyzwania w odniesieniu do mniejszości polskiej na Ukrainie – perspektywy realizacji założeń polskiej polityki zagranicznej

Moderator: dr Jarosław Książek

Uczestnicy: Konsul RP Dorota Dmuchowska, *Konsulat Generalny RP we Lwowie*, Konsul RP Krzysztof Wasilewski, *Konsulat Generalny RP w Łucku*, Konsul RP Paweł Owad, *Wydział Konsularny Ambasady RP w Kijowie*

16.30 – 17.30 – PANEL I – Stan i potrzeby rozwoju mniejszości polskiej na Ukrainie

Moderator: dr Adam Hlebowicz

Uczestnicy: Lesia Jermak, *prezes Związku Polaków na Ukrainie*, Anatol Terlecki, *wiceprezes Związku Polaków na Ukrainie*, Andrzej Iwaszko, *prezes Polsko-Ukraińskiego Stowarzyszenia Kulturalnego w Mariupolu (1998–2016)*, Alina Czirkowa, *Dyrektor Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego w Iwano-Frankiwsku*, Konstanty Czawaga, *redaktor Kuriera Galicyjskiego: niezależnego pisma Polaków na Ukrainie*

17.30-19.00 – PANEL II – Polacy i kultura polska w XIX wieku

Moderator: prof. dr hab. Mikołaj Iwanow

Uczestnicy: prof. dr hab. Stanisław Stępień, prof. Igor Hyrycz, dr hab., prof. UMCS Mariusz Korzeniowski, dr hab., prof. IH PAN Joanna Gierowska-Kałużur

---

19.00-20.00 prezentacja wydawnictw SEW

Moderator: Jan Malicki

Monografie: *Polacy na Ukrainie*, red. Helena Krasowska – *Polacy na Białorusi*, red. Tadeusz Gawin, *Polacy na Litwie i w Krajach Bałtyckich*, red. Andrzej Pukszt

Helena Krasowska, *Polacy w Naddniestrzu. Świadectwo zanikającego dziedzictwa*, wyd. Studium Europy Wschodniej, Warszawa 2024.

20.15 Kolacja powitalna (hotel *Accademia*)

DZIEŃ II – 22 listopada 2024 r. – piątek

Uwaga: obrady toczą się w miejscu zakwaterowania – hotel „Accademia”

10.00 – 11.50 – **PANEL III** – Współczesne metody dokumentacji polskiego dziedzictwa kulturowego

Moderator: dr Magdalena Pokrzyńska

Uczestnicy: prof. dr hab. Helena Krasowska, dr Magdalena Pokrzyńska, dr Karina Stempel-Gancarczyk, dr Aneta Wysztygiel, dr Dominik Purchała, mgr Kamelia Penkowska, mgr Krzysztof Zarecki

---

12.00-13.50 – **PANEL IV** – Sytuacja socjolingwistyczna Polaków na Ukrainie

Moderator: prof. dr hab. Helena Krasowska

Uczestnicy: prof. dr hab. Dorota Rembiszewska, prof. dr hab. Helena Krasowska, dr Olena Pelekhata, dr Natalia Szumlańska, mgr Olga Suchcicka, dr Karina Stempel-Gancarczyk

---

14.00 – 15.00: obiad

15.15-16.45 – **PANEL V** – Polacy: od Lwowa do Charkowa

Moderator: prof. dr hab. Leszek Zasztowt

Uczestnicy: prof. dr hab. Lubow Żwanko, dr Jarosław Książek, prof. dr hab. Olga Morozowa, dr Adam Hlebowicz

---

17.00-18.45 – **PANEL VI** – Zapomniani/niezapomniani Polacy

Moderator: dr hab., prof. UMCS Mariusz Korzeniowski

Uczestnicy: prof. dr hab. Leszek Zasztowt, dr hab. Hubert Łaskiewicz, prof. dr hab. Damian Szymczak, dr hab. Olga Biłobroweć

18.45-19.30 Prezentacja wydawnictw

prof. dr hab. Stanisław Stępień, *Powstańcy styczniowi więzieni w Twierdzy Kijowskiej. Zarysy biogramów*, Południowo-Wschodni Instytut Naukowy 2022.

prof. dr hab. Henryk Stroński, *Marchlewszczyzna 1925-1935. Polski rejon narodowościowy na sowieckiej Ukrainie*, Warszawa 2023.

Red. dr Adam Hlebowicz, *Zostali na Wschodzie. Słownik Inteligencji Polskiej w ZSRS 1945-1991*, Instytut Pamięci Narodowej 1-3 tom.

20.00 – kolacja

DZIEŃ III – 23 listopada 2024 r. – sobota

9.30-11.00 – **PANEL VII** – Kościół rzymskokatolicki na Ukrainie

Moderator: dr hab., prof. IH PAN Joanna Gierowska-Kałuża

Uczestnicy: prof. dr hab. Mikołaj Iwanow, prof. dr hab. Henryk Stroński, Dorota Janiszewska-Jakubiak, ks. prof. dr hab. Józef Wołczański

---

11.10-12.45 – **PANEL VIII** – Wyzwania, kierunki, metodologie. Jak badać historię, sytuację współczesną i określać zadania na przyszłość w odniesieniu do Polaków na Ukrainie?

Moderator: Jan Malicki

Uczestnicy: Andrzej Szeptycki, *Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego*, Robert Tyszkiewicz, *Doradca, Marszałek Senatu*, Juliusz Szymczak-Gałkowski, *wiceprezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego”*, prof. Józef Wróbel, *wiceprezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”*, Mateusz Białas, *dyrektor Przedstawicielstwa PAN w Kijowie*

Zakończenie:

13:00 – **podsumowanie obrad:** Helena Krasowska, Jarosław Książek (SEW UW)

13:15 – **Zakończenie I Konferencji „Polacy na Ukrainie...”** – Jan Malicki (SEW UW)

---

ok. 14.00 – obiad

wyjazd uczestników konferencji